

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

Навчально - науковий інститут соціально - гуманітарних технологій

Освітня програма

Цифрове врядування

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), вибіркова ,

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khp.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професорка, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ».

Науково-педагогічний стаж - понад 20 років. Досвід роботи в органах публічної влади - понад 12 років. Авторка понад 200 наукових і навчально-методичних публікацій.

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

У межах навчальної дисципліни комплексно розкрито теоретико-методологічну сутність фінансового менеджменту, інформаційного забезпечення та контролю публічних фінансів, зокрема: представлені фінансово-кредитні інструменти управління фінансами публічного сектору із одночасним встановленням їх платоспроможності, транспарентності та стійкості; розглянуто сучасне інформаційне забезпечення управління публічними фінансами України та завдання органів фінансового контролю, яке формує основи ефективного використання ресурсів національної економіки, максимального врахування переваг та інтересів громадян і підприємців на національному та міжнародному рівнях.

Мета та цілі дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи сучасних знань та практичних навичок щодо управління фінансовими ресурсами організацій та публічного сектору в умовах цифрової трансформації економіки..

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

Результати навчання

РН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

РН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

РН17. Застосовувати сучасні технології маркетингу та менеджменту в професійній діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): денна форма: лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну: «Вища математика», "Інформатика", "Основи економічної теорії", «Теорія організації», «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика», «Соціально-демографічна статистика», «Організаційно-правові засади публічного управління», «Основи публічного управління та адміністрування», «Державне та регіональне управління».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проєктування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури.

Навчання передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, інтерактивна бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, розв'язання задач, тренувальні і творчі вправи) методи навчання. Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання. Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: інтерактивне обговорення тем, розв'язання практичних задач та розбір теоретичних вправ, дискусії, індивідуальна та командна форми роботи, вивчення готових кейсів. Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.

Система забезпечення фінансового менеджменту. Управління грошовими потоками. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках. Управління прибутком. Управління активами. Вартість і оптимізація структури капіталу.

Тема 2. Аналітичне забезпечення та технології прийняття фінансових рішень в організаціях.

Управління інвестиціями. Управління фінансовими ризиками. Аналіз фінансових звітів як основа прийняття управлінських рішень. Фінансове прогнозування та планування в організації. Антикризове фінансове управління в організації.

Тема 3. Фінансово-кредитні інструменти публічних фінансів.

Сутність фінансово-кредитних інструментів публічних фінансів. Економічна сутність та функції державного кредиту. Поняття державного боргу, види та методи управління ним. Видатки на обслуговування державного боргу. Облігаційні позики. Державні та місцеві гарантії. Кредити міжнародних фінансових організацій. Револьверний фонд. Краудфандинг.

Тема 4. Платоспроможність, транспарентність і стійкість публічних фінансів.

Теоретичні підходи до визначення сутності ризиків публічних фінансів. Індикатори оцінки постійної фіскальної політики. Платоспроможність держави та інструменти мінімізації ризиків для публічних фінансів. Транспарентність публічних фінансів України. Стійкість публічних фінансів.

Тема 5. Фінансовий менеджмент публічних фінансів.

Сутність фінансового менеджменту публічних фінансів. Пріоритетні дії уряду у контексті державних стратегій. Проблеми і перспективи управління у публічній сфері. Методи боротьби з корупцією в системі публічних фінансів.

Тема 6. Сучасне інформаційне забезпечення управління публічними фінансами України.

Сутність та завдання інформаційного забезпечення. Електронне урядування та електронна демократія. Сервіс «Дія». Портал Prozorro.

Тема 7. Контроль публічних фінансів.

Сутність, значення та завдання контролю. Види публічного фінансового контролю. Органи фінансового контролю за публічними фінансами та їх завдання.

Тема 8. Значення публічних фінансів у формуванні міжнародних економічних відносин.

Поняття та складові міжнародних економічних відносин. Структура і значення міжнародних фінансів. Міжнародна фінансова система..

Теми практичних занять

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.

Концепція вартості грошей у часі: методи дисконтування та компаундування у фінансових розрахунках. Операційне управління: механізми управління грошовими потоками та оптимізація прибутку організації. Управління капіталом та активами: формування структури активів та розрахунок середньозваженої вартості капіталу.

Тема 2. Аналітичне забезпечення та технології прийняття фінансових рішень в організаціях.

Аналіз фінансової звітності як інформаційна база для обґрунтування управлінських рішень. Інвестиційний та ризик-менеджмент: Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів та мінімізація фінансових ризиків. Планування та стійкість: Технології фінансового прогнозування та стратегії антикризового управління в організації.

Тема 3. Фінансово-кредитні інструменти публічних фінансів.

Державний кредит та борг: функції державного кредиту та методи управління державним боргом (реструктуризація, конверсія, консолідація). Інструменти запозичень: облігаційні позики, державні гарантії та специфіка кредитів міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світовий банк). Альтернативні джерела фінансування: механізми функціонування револьверних фондів та використання краудфандингу в публічній сфері.

Тема 4. Платоспроможність, транспарентність і стійкість публічних фінансів.

Ризик-менеджмент у публічному секторі: оцінка ризиків публічних фінансів та індикатори фіскальної стійкості. Фіскальна політика та платоспроможність: інструменти забезпечення платоспроможності держави та мінімізація бюджетного дефіциту. Транспарентність: відкритість та прозорість бюджетного процесу в Україні: міжнародні стандарти та вітчизняна практика.

Тема 5. Фінансовий менеджмент публічних фінансів.

Стратегічне управління: реалізація пріоритетів уряду через систему фінансового менеджменту публічних коштів. Ефективність публічного врядування: проблеми та перспективи реформування управління в публічній сфері. Антикорупційна політика: методи запобігання та боротьби з корупцією в системі розподілу та використання публічних фінансів.

Тема 6. Сучасне інформаційне забезпечення управління публічними фінансами України.

Цифрова трансформація: електронне урядування та е-демократія як основа модернізації публічних фінансів. Екосистема цифрових сервісів: Роль порталу та застосунку «Дія» у наданні публічних послуг. Прозорі закупівлі: функціонування системи Prozorro та моніторинг публічних закупівель.

Тема 7. Контроль публічних фінансів.

Система державного контролю: види, методи та завдання публічного фінансового контролю. Інституційне забезпечення: повноваження Рахункової палати, Державної аудиторської служби та органів внутрішнього фінансового контролю. Ефективність аудиту: Міжнародні стандарти аудиту публічного сектору (стандарти INTOSAI).

Тема 8. Значення публічних фінансів у формуванні міжнародних економічних відносин.

Глобальна фінансова архітектура: структура та значення міжнародних фінансів у сучасних геополітичних умовах. Міжнародні фінансові системи: роль публічних фінансів у забезпеченні стійкості світової фінансової системи. Інтеграційні процеси: вплив міжнародної фінансової допомоги та інвестицій на розвиток національної економіки України.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Програма самостійної роботи передбачає систематичне опрацювання лекційного матеріалу та ретельну підготовку до практичних занять разом із поглибленим вивченням окремих тем і питань, які не виносяться на лекційне обговорення задля стимулювання дослідницької активності студентів. Важливою складовою позааудиторної діяльності є самостійний аналіз додаткових джерел, серед яких ключове місце посідають офіційні вебпортали органів державної влади та судових інституцій, що дозволяє здобувачам відстежувати реальні кейси інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління. Окремим обов'язковим видом самостійної навчальної діяльності є підготовка наукового реферату за обраною тематикою.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с
3. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
4. Іванський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : навч. посібник/ А. Й. Іванський. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 124 с.
5. Ковалів, Мирослав Володимирович. Фінансове право України: навчальний посібник / [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.
6. Маслій Н. Д. М31 Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід : навчальний посібник / Н. Д. Маслій, М. А. Дем'янчук. Одеса : Астропринт, 2022. 384 с.
7. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
8. Томілін О.О., Дорогань-Писаренко, Л.О., Аранчій Д.С. Сучасні технології фінансового менеджменту: навч. посіб. Полтава: ПДАУ, 2023. 218 с.

9. Фінансові технології : навч. посіб. / В. В. Корнєєв, О. І. Береславська, А. І. Гулей та ін. ; за заг. ред. В. В. Корнєєва. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 244 с.

Допоміжна література

1 Томілін О.О., Тютюнник Ю.М., Бражник Л.В., Дроботя Я.А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О.О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с.

2. Фінансовий менеджмент : підручник. Петро Бечко та ін. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

3. Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (30%) та поточного оцінювання (70%). Залік: виконання ситуаційного завдання та усна доповідь. Поточне оцінювання: 8 онлайн тестів за темами (40%), реферат (20%) та підсумкова контрольна робота (20%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.2024